Teismo praktikos rinkinys

BENDROJO TEISMO (septintoji kolegija) SPRENDIMAS

2013 m. balandžio 25 d.*

„Prekyba produktais iš ruonių — Reglamentas (EB) Nr. 1007/2009 — Taikymo sąlygos — Reglamentas (ES) Nr. 737/2010 — Draudimas pateikti šiuos produktus į rinką — Išimtis inuitų bendruomenėms — Neteisėtumu grindžiamas prieštaravimas — Teisinis pagrindas — Subsidiarumas — Proporcingumas — Piktnaudžiavimas įgaliojimais“

Byloje T-526/10

Inuit Tapiriit Kanatami, įsteigta Otavoje (Kanada),

Nattivak Hunters and Trappers Association, įsteigta Kikiktardžuake (Kanada),

Pangnirtung Hunters' and Trappers' Association, įsteigta Pangnirtunge (Kanada),

Jaypootie Moesesie, gyvenantis Kikiktardžuake,

Allen Kooneeliusie, gyvenantis Kikiktardžuake,

Toomasie Newkingnak, gyvenantis Kikiktardžuake,

David Kuptana, gyvenantis Ulukhaktok (Kanada),

Karliin Aariak, gyvenanti Ikaluite (Kanada),

Canadian Seal Marketing Group, įsteigta Kvebeke (Kanada),

Ta Ma Su Seal Products, Inc., įsteigta Cap-aux-Meules (Kanada),

Fur Institute of Canada, įsteigtas Otavoje,

NuTan Furs, Inc., įsteigta Katalinoje (Kanada),

GC Rieber Skinn AS, įsteigta Bergene (Norvegija),

Inuit Circumpolar Council Greenland (ICC-Greenland), įsteigta Nūke, Grenlandija (Danija),

Johannes Egede, gyvenantis Nūke,

Kalaallit Nunaanni Aalisartut Piniartullu Kattuffiat (KNAPK), įsteigta Nūke,

William E. Scott & Son, įsteigta Edinburge (Jungtinė Karalystė),

* Proceso kalba: anglų.

Association des chasseurs de phoques des Îles-de-la-Madeleine, įsteigta Cap-aux-Meules,

Hatem Yavuz Deri Sanayi iç Ve Diş Ticaret Ltd Şirketi, įsteigta Stambule (Turkija),

Northeast Coast Sealers' Co-Operative Society, Ltd, įsteigta Fleur-de-Lys (Kanada),

atstovaujami advokatų J. Bouckaert ir H. Viaene,

ieškovai,

prieš

Europos Komisiją, atstovaujamą E. White, P. Oliver ir K. Mifsud-Bonnici,

atsakovę,

palaikomą

Europos Parlamento, iš pradžių atstovaujamo I. Anagnostopoulou ir L. Visaggio, vėliau – M. Visaggio ir D Gauci,

ir

Europos Sąjungos Tarybos, atstovaujamos M. Moore ir K. Michoel,

įstojusių į bylą šalių,

dėl prašymo panaikinti 2010 m. rugpjūčio 10 d. Komisijos reglamentą (ES) Nr. 737/2010, kuriuo nustatomos išsamios Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 1007/2009 dėl prekybos produktais iš ruonių įgyvendinimo taisyklės (OL L 216, p. 1),

BENDRASIS TEISMAS (septintoji kolegija),

kurį sudaro teisėjai A. Dittrich (pirmininkas), I. Wiszniewska-Białecka ir M. Prek (pranešėjas),

posėdžio sekretorė J. Weychert, administratorė,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį ir įvykus 2012 m. spalio 11 d. posėdžiui,

priima šį

Sprendimą

Faktinės aplinkybės, procesas ir šalių reikalavimai

1 2009 m. rugsėjo 16 d. Europos Parlamentas ir Europos Sąjungos Taryba priėmė Reglamentą (EB) Nr. 1007/2009 dėl prekybos produktais iš ruonių (OL L 286, p. 36; toliau – pagrindinis reglamentas), kuriuo, kaip nurodyta jo 1 straipsnyje, siekiama nustatyti suderintas taisykles, susijusias su produktų iš ruonių pateikimu į rinką.

2 Pagrindinio reglamento 3 straipsnio 1 dalyje numatyta:

„Pateikti į rinką produktus iš ruonių leidžiama tik tada, kai jie pagaminti iš ruonių, kuriuos tradiciškai medžioja inuitų ir kitos čiabuvių bendruomenės pragyvenimo tikslais. Šios sąlygos taikomos importuojamiems produktams jų importo metu ar importo vietoje.“

3 Pagrindinio reglamento 14 konstatuojamoje dalyje šiuo atžvilgiu nurodyta, kad pagrindiniams ekonominiams ir socialiniams inuitų bendruomenių, kurios medžioja ruonius, kad pragyventų, interesams neturėtų būti padaryta neigiamos įtakos. Iš tiesų pagal šią konstatuojamąją dalį tokia medžioklė yra neatsiejama inuitų bendruomenių kultūros ir jų narių identiteto dalis ir yra pripažįstama Jungtinių Tautų deklaracijoje dėl vietos gyventojų teisių. Todėl produktus, pagamintus iš ruonių, kuriuos tradiciškai medžioja inuitų ir kitos čiabuvių bendruomenės pragyvenimo tikslais, turi būti leidžiama pateikti į rinką.

4 Iš pagrindinio reglamento 3 straipsnio 4 dalies ir 5 straipsnio 3 dalies matyti, kad priemones, be kita ko, susijusias su inuitų bendruomenėms suteikto leidimo įgyvendinimu, turi nustatyti Europos Komisija.

5 Pagrindinio reglamento 8 straipsnyje nustatyta, kad šis reglamentas įsigalioja dvidešimtą dieną nuo jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*, tačiau jo 3 straipsnis taikomas nuo 2010 m. rugpjūčio 20 d.

6 Ieškinyje, kurį Bendrojo Teismo kanceliarija gavo 2010 m. sausio 11 d., *Inuit Tapiriit Kanatami*, *Nattivak Hunters and Trappers Association*, *Pangnirtung Hunters' and Trappers' Association*, Jaypootie Moesesie, Allen Kooneeliusie, Toomasie Newkingnak, David Kuptana, Karliin Aariak, Efstathios Andreas Agathos, *Canadian Seal Marketing Group*, *Ta Ma Su Seal Products, Inc.*, *Fur Institute of Canada*, *NuTan Furs, Inc.*, *GC Rieber Skinn AS*, *Inuit Circumpolar Conference Greenland (ICC)*, Johannes Egede ir *Kalaallit Nunaanni Aalisartut Piniartullu Kattuffiat (KNAPK)* prašo panaikinti pagrindinį reglamentą. 2011 m. rugsėjo 6 d. Bendrojo Teismo nutartimi *Inuit Tapiriit Kanatami ir kt. prieš Parlamentą ir Tarybą* (T-18/10, Rink. p. II-5599), dėl kurios pateiktas apeliacinis skundas, šis ieškinys atmestas kaip nepriimtinas.

7 2010 m. rugpjūčio 10 d. Komisija priėmė Reglamentą (ES) Nr. 737/2010, kuriuo nustatomos išsamios pagrindinio reglamento įgyvendinimo taisyklės (OL L 216, p. 1, toliau – ginčijamas reglamentas). Pagal šio reglamento 12 straipsnį šis reglamentas įsigalioja trečią dieną nuo jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

8 2010 m. lapkričio 9 d. ieškovai *Inuit Tapiriit Kanatami*, *Nattivak Hunters and Trappers Association*, *Pangnirtung Hunters' and Trappers' Association*, Jaypootie Moesesie, Allen Kooneeliusie, Toomasie Newkingnak, David Kuptana, Karliin Aariak, *Canadian Seal Marketing Group*, *Ta Ma Su Seal Products, Inc.*, *Fur Institute of Canada*, *NuTan Furs, Inc.*, *GC Rieber Skinn AS*, *Inuit Circumpolar Council Greenland (ICC-Greenland)*, Johannes Egede, *Kalaallit Nunaanni Aalisartut Piniartullu Kattuffiat (KNAPK)*, *William E. Scott & Son*, *Association des chasseurs de phoques des Îles-de-la-Madeleine*, *Hatem Yavuz Deri Sanayi iç Ve Diş Ticaret Ltd Şirketi* ir *Northeast Coast Sealers' Co-Operative Society, Ltd* pareiškė šį ieškinį, kuriame prašo panaikinti ginčijamą reglamentą.

9 Atskirais raštais, kuriuos Bendrojo Teismo kanceliarija gavo atitinkamai 2011 m. vasario 11 ir 23 d., Parlamentas ir Taryba paprašė leisti jiems įstoti į šią bylą palaikyti Komisijos reikalavimų. Ieškovai ir Komisija pastabų dėl šių prašymų nepateikė.

10 2011 m. balandžio 13 d. nutartimi Bendrojo Teismo septintosios kolegijos pirmininkas leido Parlamentui ir Tarybai įstoti į bylą.

11 2011 m. liepos 7 d. Parlamentas ir Taryba pateikė savo įstojimo į bylą paaiškinimus.

12 2011 m. rugpjūčio 9 d. ieškovai pateikė raštą, kuriame nurodė su bylinėjimosi išlaidomis susijusių reikalavimų pakeitimus. 2011 m. rugpjūčio 29 d. Bendrojo Teismo septintosios kolegijos pirmininko sprendimu šis raštas buvo pridėtas prie bylos medžiagos. 2011 m. rugsėjo 8 ir 12 d. Komisija, o vėliau Taryba ir Parlamentas pateikė savo pastabas dėl šių ieškovų reikalavimų pakeitimų.

13 2011 m. rugsėjo 13 d. ieškovai pateikė savo pastabas dėl Parlamento ir Tarybos įstojimo į bylą paaiškinimų.

14 Ieškovai Bendrojo Teismo prašo:

— pripažinti ieškinį priimtinu,

— panaikinti ginčijamą reglamentą,

— pripažinti, kad, remiantis SESV 277 straipsniu, pagrindinis reglamentas netaikytinas,

— priteisti iš Parlamento ir Tarybos bylinėjimosi išlaidas.

15 Komisija ir Parlamentas Bendrojo Teismo prašo:

— atmesti ieškinį,

— nurodyti ieškovams solidariai atlyginti bylinėjimosi išlaidas.

16 Taryba Bendrojo Teismo prašo:

— atmesti ieškinį,

— nurodyti ieškovams solidariai atlyginti bylinėjimosi išlaidas,

— nenurodyti jai atlyginti dalies ar visų ieškovų patirtų bylinėjimosi išlaidų.

17 2011 m. rugpjūčio 9 d. rašte (žr. šio sprendimo 12 punktą) ir per teismo posėdį ieškovai prašė Bendrojo Teismo nurodyti Komisijai padengti savo ir ieškovų bylinėjimosi išlaidas, o Parlamentui ir Tarybai nurodyti padengti savo bylinėjimosi išlaidas.

Dėl teisės

Dėl priimtinumo

18 Įstojimo į bylą paaiškinime Taryba teigė, kad dauguma ieškovų neatitinka SESV 236 straipsnyje numatytų priimtinumo sąlygų, nes ginčijamas reglamentas ne su visais jais tiesiogiai susijęs.

19 Triplike ir per teismo posėdį Komisija tvirtino, kad atrodo, jog ieškinys priimtinas, bent kiek tai susiję su kai kuriais ieškovais. Tačiau vykstant teismo posėdžiui ji nurodė, kad mano, jog visi argumentai, kuriuos pateikė minėti ieškovai, nepriimtini ir į juos nereikia atsižvelgti.

20 Primintina, kad Europos Sąjungos teismas turi teisę kiekvieno atvejo aplinkybėmis įvertinti, ar tinkamas teisingumo vykdymas pateisina ieškinio atmetimą dėl esmės, prieš tai nepriėmęs sprendimo dėl ieškinio priimtinumo (šiuo klausimu žr. 2002 m. vasario 26 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Taryba prieš*

Boehringer, C-23/00 P, Rink. p. I-1873, 51 ir 52 punktus ir 2004 m. kovo 23 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Prancūzija prieš Komisiją*, C-233/02, Rink. p. I-2759, 26 punktą; 2010 m. kovo 18 d. Bendrojo Teismo sprendimo *KEK Diavlos prieš Komisiją*, T-190/07, neskelbiamo Rinkinyje, 32 punktą).

21 Nagrinėjamo atvejo aplinkybėmis ir siekiant proceso ekonomiškumo pirmiausia reikia išnagrinėti su panaikinimu susijusius ieškovų reikalavimus iš anksto nepriėmus sprendimo dėl viso ieškinio ar dėl ieškovų kai kurių argumentų ir jų pateikto neteisėtumu grindžiamo prieštaravimo priimtinumo, nes bet kuriuo atveju dėl toliau nurodytų motyvų ieškinys nepagrįstas.

Dėl esmės

22 Grįsdami savo ieškinį ieškovai pirmiausia remiasi su pagrindinio reglamento neteisėtumu susijusiu pagrindu. Jie teigia, kad šis reglamentas nagrinėjamu atveju netaikytinas, todėl ginčijamas reglamentas netenka teisinio pagrindo ir turi būti panaikintas. Antrajame ieškinio pagrinde, kurį ieškovai pateikia papildomai, ginčijamą reglamentą prašoma panaikinti dėl tariamo piktnaudžiavimo įgaliojimais.

Dėl ieškinio pirmojo pagrindo, susijusio su tuo, kad ginčijamas reglamentas tariamai neturi teisinio pagrindo

23 Pateikdami šį ieškinio pagrindą ieškovai dėl pagrindinio reglamento pateikia neteisėtumu grindžiamą prieštaravimą. Ieškinio pagrindą sudaro trys dalys.

24 Pirmiausia primintina, kad pagal nusistovėjusią teismo praktiką SESV 277 straipsnis išreiškia bendrąjį principą, užtikrinantį kiekvienos bylos šalies, siekiančios panaikinti teisės aktą, dėl kurio ji gali pareikšti ieškinį, teisę netiesiogiai ginčyti institucijų ankstesnio teisės akto, kuris yra ginčijamo teisės akto teisinis pagrindas, galiojimą, jei ši šalis pagal SESV 263 straipsnį neturėjo teisės pareikšti tiesioginio ieškinio dėl šio teisės akto, dėl to sukėlusio pasekmių, jai neturint galimybės prašyti jį panaikinti (šiuo klausimu žr. 1979 m. kovo 6 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Simmenthal prieš Komisiją*, 92/78, Rink. p. 777, 39 punktą ir 1984 m. sausio 19 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Andersen ir kt. prieš Parlamentą*, 262/80, Rink. p. 195, 6 punktą).

– Dėl pirmos dalies, susijusios su klaidingu pagrindinio reglamento teisinio pagrindo parinkimu

25 Pagrindinis reglamentas priimtas remiantis EB 95 straipsniu. Pagal šio reglamento 1 straipsnį šiame reglamente nustatomos suderintos taisyklės, susijusios su produktų iš ruonių pateikimu į rinką.

26 Kaip pirmąjį kaltinimą ieškovai nurodo tai, kad Parlamentas ir Taryba padarė teisės klaidą, kai EB 95 straipsnį pasirinko kaip teisinį pagrindą pagrindiniam reglamentui priimti. Iš 2008 m. liepos 23 d. Parlamento ir Tarybos reglamento dėl prekybos produktais iš ruonių pasiūlymo (COM(2008) 469 galutinis; toliau – pagrindinio reglamento pasiūlymas) aiškinamojo memorandumo ir pagrindinio reglamento konstatuojamųjų dalių matyti, kad svarbiausias šio reglamento tikslas yra apsaugoti gyvūnų gerovę, o ne vidaus rinkos veikimą.

27 Šiuo klausimu primintina, kad pagal nusistovėjusią teismo praktiką Sąjungos kompetencijos sistemoje teisės akto teisinio pagrindo parinkimas turi būti grindžiamas objektyviais kriterijais, kuriems gali būti taikoma teisminė kontrolė. Prie šių kriterijų, be kita ko, priskirtinas teisės akto tikslas ir turinys (žr. 2006 m. rugsėjo 12 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Laserdisken*, C-479/04, Rink. p. I-8089, 30 punktą ir jame nurodytą teismo praktiką).

28 Taip pat iš nusistovėjusios teismo praktikos matyti, kad EB 95 straipsnio 1 dalyje numatytomis priemonėmis iš tiesų turi būti siekiama gerinti vidaus rinkos sukūrimo ir veikimo sąlygas. Nors norint pateisinti EB 95 straipsnio, kaip teisinio pagrindo, pasirinkimą nepakanka vien konstatuoti, kad nacionalinės teisės aktai skiriasi ir yra abstraktus pavojus, kad gali atsirasti naudojimosi pagrindinėmis laisvėmis kliūčių arba dėl to bus iškraipyta konkurencija, vis dėlto Sąjungos teisės aktų leidėjas gali tuo remtis visų pirma tada, kai nacionalinės teisės aktai skiriasi ir tokie skirtumai gali pažeisti pagrindines laisves ir dėl to turėti tiesioginės įtakos vidaus rinkos veikimui (žr. 2010 m. birželio 8 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Vodafone ir kt.*, C-58/08, Rink p. I-4999, 32 punktą ir jame nurodytą teismo praktiką).

29 Minėta nuostata taip pat galima remtis siekiant užkirsti kelią tokioms prekybos kliūtims, atsirandančiomis dėl nevienodos nacionalinės teisės aktų raidos. Tačiau šių kliūčių atsiradimas turi būti tikėtinas, o atitinkama priemonė – skirta joms išvengti (žr. šio sprendimo 28 punkte minėto Sprendimo *Vodafone ir kt.* 33 punktą ir jame nurodytą teismo praktiką).

30 Vis dėlto primintina, kad rėmimasis EB 95 straipsniu nepateisinamas tuo atveju, kai priimti numatytu teisės aktu atliekamas vidaus rinkos sąlygų derinimas bus tik šalutinis šio teisės akto poveikis (žr. 1999 m. lapkričio 18 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Komisija prieš Tarybą*, C-209/97, Rink. p. I-8067, 35 punktą ir jame nurodytą teismo praktiką).

31 Iš to, kas išdėstyta, matyti, kad kai egzistuoja prekybos kliūtys arba yra tikėtina, kad jos atsiras ateityje dėl to, kad valstybės narės dėl tam tikro gaminio ar tam tikros gaminių rūšies ėmėsi ar imasi skirtingų priemonių, kuriomis gali būti užtikrintas skirtingas apsaugos lygis ir dėl to trukdoma laisvam atitinkamo gaminio ar gaminių judėjimui Sąjungoje, EB 95 straipsnis Sąjungos teisės aktų leidėjui suteikia teisę veikti priimant tinkamas priemones, atsižvelgiant į šio straipsnio 3 dalį ir Sutartyje paminėtus ar teismo praktikos suformuluotus teisės principus, ypač proporcingumo principą (2004 m. gruodžio 14 d. Teisingumo Teismo sprendimų *Swedish Match*, C-210/03, Rink. p. I-11893, 33 punktas ir *Arnold André*, C-434/02, Rink. p. I-11825, 34 punktas).

32 Teisingumo Teismas taip pat nurodė, kad EB 95 straipsnyje vartojama formuluote „[suderinti skirtos] priemonės“ Sutarties autoriai norėjo Sąjungos teisės aktų leidėjui suteikti diskreciją, atsižvelgiant į derintinos srities bendrą kontekstą ir ypatingas aplinkybes, parinkti derinimo techniką, kuri būtų tinkamiausia norimam rezultatui pasiekti, ypač srityse, kurioms būdingi kompleksiniai techniniai ypatumai (žr. šio sprendimo 28 punkte minėto Sprendimo *Vodafone ir kt.* 35 punktą ir jame nurodytą teismo praktiką).

33 Atsižvelgiant į aplinkybes, tokios tinkamos priemonės gali įpareigoti visas valstybes nares leisti prekiauti atitinkamu gaminiu ar gaminiais, nustatyti tokiam leidimo įpareigojimui tam tikras sąlygas ar net laikinai arba visiškai uždrausti prekybą tam tikru gaminiu ar gaminiais (žr. šio sprendimo 31 punkte minėto Sprendimo *Swedish Match* 34 punktą ir jame nurodytą teismo praktiką).

34 Būtent atsižvelgiant į visus šiuos argumentus reikia patikrinti, ar tenkinamos rėmimosi EB 95 straipsniu, kaip pagrindinio reglamento teisiniu pagrindu, sąlygos.

35 Nagrinėjamu atveju iš pagrindinio reglamento aiškiai matyti, kad jo pagrindinis tikslas yra ne gyvūnų gerovės apsauga, o vidaus rinkos veikimo pagerinimas.

36 Pirmiausia šiuo klausimu reikia pabrėžti, kad pagrindinio reglamento priėmimo momentu su aptariamais produktais susiję valstybių narių įstatymai ir kiti teisės aktai skyrėsi.

37 Iš pagrindinio reglamento pasiūlymo matyti, kad atsižvelgdamos į piliečių išreikštą susirūpinimą ir spaudimą, kai kurios valstybės narės buvo priėmusios arba tuo metu priiminėjo ar nagrinėjo teisės aktus, skirtus apriboti arba uždrausti ūkinę veiklą, susijusią su produktų iš ruonių gamyba, ir kad tokia situacija turėjo lemti naujas teisės aktų iniciatyvas valstybėse narėse. Komisija konstatavo, kad

Sąjungoje vienu metu galiojo skirtingos prekybos sąlygos, kurios vienoje valstybėje narėje (ar jų grupėje) skyrėsi nuo kitos valstybės narės (ar jų grupės), todėl vidaus rinka buvo fragmentiška, nes prekiautojai savo veiklą turėjo pritaikyti prie skirtingų kiekvienoje valstybėje narėje galiojusių nuostatų.

38 Be to, pagrindinio reglamento 4 ir 5 konstatuojamosiose dalyse nurodyta, kad „[dėl ruonių medžioklės] gyvūnų gerovės klausimams neabejingi visuomenės nariai ir vyriausybių atstovai išreiškė rimtą susirūpinimą“, nes šiems gyvūnams sukeliama kančia juos žudant ir lupant jų kailį, ir kad „reaguodamos į piliečių ir vartotojų susirūpinimą gyvūnų gerovės aspektais <...> ir tuo [ir į tai], kad rinkoje [greičiausiai] esama produktų, gautų iš gyvūnų, kurie buvo nužudyti ir jų kailis nuluptas sukeliant [kančią], kelios valstybės narės priėmė arba [ketino] priimti teisės aktus, kuriais reguliuojama prekyba produktais iš ruonių uždraudžiant tokių produktų importą ir gamybą, tačiau kitose valstybėse narėse prekyba tais produktais [nebuvo ribojama]“.

39 Pagal pagrindinio reglamento 6–8 konstatuojamąsias dalis „[nacionalinės teisės nuostatų], kuriomis reglamentuojama prekyba produktais iš ruonių, jų importas, gamyba ir pardavimas, <...> skirtumai [darė] neigiamą įtaką produktų, kurių sudėtyje [buvo] arba [galėjo] būti produktų iš ruonių, vidaus rinkos veikimui ir [sudarė] kliūtis prekybai tokiais produktais ir <...> [galėjo] dar labiau paskatinti vartotojus nepirkti produktų, kurie pagaminti ne iš ruonių, bet kuriuos nelengva atskirti nuo panašių iš ruonių pagamintų produktų, arba produktų, kuriuose [galėjo] būti iš ruonių gautų, bet nelengvai atpažįstamų elementų arba sudėtinių dalių“. Taigi pagrindiniu reglamentu siekta „suderinti [Sąjungoje galiojusias] taisykles dėl komercinės veiklos, susijusios su produktais iš ruonių, ir taip užkirsti kelią atitinkamų produktų, įskaitant ruonių produktams lygiaverčius arba juos galinčius pakeisti produktus, vidaus rinkos sutrikdymui“.

40 Iš šių konstatuojamųjų dalių analizės matyti, kad nors dėl piliečių ir vartotojų susirūpinimo gyvūnų gerovės klausimais kai kurios valstybės narės priėmė ar ketino priimti prekybą produktais iš ruonių reglamentuojančias priemones, Sąjungos teisės aktų leidėjas savo ruožtu ėmėsi veiksmų siekdamas aptariamas taisykles suderinti ir taip išvengti atitinkamų produktų vidaus rinkos sutrikdymo.

41 Šiuo klausimu primintina, kad pagal teismo praktiką, jeigu yra įvykdytos sąlygos remtis EB 95 straipsniu kaip teisiniu pagrindu, Sąjungos teisės aktų leidėjui negali būti kliudoma šiuo teisiniu pagrindu remtis dėl to, kad gyvūnų gerovės apsauga yra lemiamas veiksnys priimant sprendimą. Tokia situacija pagal analogiją gali susidaryti visuomenės sveikatos apsaugos (2000 m. spalio 5 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Vokietija prieš Parlamentą ir Tarybą*, C-376/98, Rink. p. I-8419, 88 punktas; 2002 m. gruodžio 10 d. Teisingumo Teismo sprendimo *British American Tobacco (Investments) ir Imperial Tobacco*, C-491/01, Rink. p. I-11453, 62 punktas ir 2005 m. liepos 12 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Alliance for Natural Health ir kt.*, C-154/04 ir C-155/04, Rink. p. I-6451, 30 punktas) ir vartotojų apsaugos (šio sprendimo 28 punkte minėto Sprendimo *Vodafone ir kt.* 36 punktas) atvejais.

42 Be to, pabrėžtina, kad gyvūnų gerovės apsauga yra teisėtas bendrojo intereso tikslas, kurio svarbą rodo, be kita ko, valstybių narių priimtas Protokolas dėl gyvūnų gerovės apsaugos, pridėtas prie Sutarties (OL C 340, 1997, p. 110 (lietuvių k. žr. OL C 321, 2006, p. 314); toliau – protokolas). Beje, Teisingumo Teismas jau kelis kartus yra konstatavęs Sąjungos suinteresuotumą gyvūnų sveikata ir apsauga (2009 m. rugsėjo 10 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Komisija prieš Belgiją*, C-100/08, neskelbiamo Rinkinyje, 91 punktas).

43 Kaip matyti iš pagrindinio reglamento 9 ir 10 konstatuojamųjų dalių, būtent šiomis aplinkybėmis supratęs savo pareigas atsižvelgti į gyvūnų gerovės reikalavimus formuojant ir įgyvendinant vidaus rinkos politiką pagal protokolą Sąjungos teisės aktų leidėjas padarė išvadą, kad siekiant panaikinti dabartinį vidaus rinkos suskaidymą reikia numatyti suderintas taisykles, kartu atsižvelgiant į gyvūnų gerovę.

44 Tam, kad būtų veiksminga, konkrečiu atveju numatyta priemonė turėjo būti tinkama reakcija į priežastis, dėl kurių atskirose valstybėse narėse buvo priimti galiojantys teisės aktai arba planuota juos priimti. Šiuo klausimu iš pagrindinio reglamento 10 konstatuojamosios dalies matyti, kad siekiant atkurti vartotojų pasitikėjimą ir norint tinkamai atsižvelgti į susirūpinimą gyvūnų gerove „paprastai turėtų būti draudžiama [apskritai turėjo būti uždrausta] pateikti į rinką produktus iš ruonių“. Be to, Sąjungos teisės aktų leidėjas nusprendė, kad reaguojant į piliečių ir vartotojų nerimą „dėl paties ruonių žudymo ir kailio lupimo, <...> [reikėjo] imtis veiksmų, skirtų sumažinti parduodamų produktų iš ruonių poreikį, taigi ir ekonominę paklausą, dėl kurios ruoniai medžiojami komerciniais tikslais“.

45 Kaip matyti iš pagrindinio reglamento 13 konstatuojamosios dalies, Sąjungos teisės aktų leidėjas nusprendė, kad veiksmingiausia priemonė užkirsti kelią egzistuojantiems ir numatomiems atitinkamų produktų vidaus rinkos veikimo trikdžiams yra vartotojų nuraminimas užtikrinant, kad apskritai nė vienu produktu iš ruonių nebebus prekiaujama Sąjungos rinkoje, be kita ko, nustatant draudimą importuoti šiuos produktus iš trečiųjų valstybių.

46 Vis dėlto Sąjungos teisės aktų leidėjas numatė šio draudimo išimtį, taikomą inuitų bendruomenių ir kitų čiabuvių bendruomenių pragyvenimo tikslais vykdomai ruonių medžioklei. Iš tiesų pagrindinio reglamento 14 konstatuojamojoje dalyje numatyta, kad „pagrindiniams ekonominiams ir socialiniams inuitų bendruomenių, kurios medžioja ruonius, kad pragyventų, interesams neturėtų būti padaryta neigiamos įtakos“.

47 Be to, iš pagrindinio reglamento 3, 7 ir 8 konstatuojamųjų dalių matyti, kad šiuo reglamentu taip pat siekiama panaikinti laisvo produktų, pagamintų ne iš ruonių, bet dėl jų pobūdžio sunkiai ar net neįmanomų atskirti nuo panašių iš ruonių pagamintų prekių arba produktų, kuriuose gali būti iš ruonių gautų, bet nelengvai atpažįstamų elementų arba sudėtinių dalių, judėjimo kliūtis (žr. šio sprendimo 39 punktą). Iš tiesų nuraminus vartotojus kad, išskyrus produktus, gautus iš tradicinės čiabuvių bendruomenių medžioklės pragyvenimo tikslais, produktais iš ruonių nebus prekiaujama Sąjungoje, nebekyla klausimas dėl tokių produktų ir produktų, kurie pagaminti ne iš ruonių, diferencijavimo, ir visos aptariamų produktų rūšys gali laisvai judėti Sąjungos teritorijoje.

48 Tokiomis aplinkybėmis atrodo, kad EB 95 straipsniu grindžiami Sąjungos teisės aktų leidėjo veiksmai yra pateisinami.

49 Šios išvados nepaneigia įvairūs ieškovų argumentai, kuriais jie ginčija įvairių ankstesniuose šio sprendimo punktuose nurodytų teiginių tikrumą. Pirmiausia, kiek tai susiję skirtingų nacionalinės teisės aktų buvimu, ieškovai tvirtina, kad iš pagrindinio reglamento pasiūlymo matyti, jog tik dvi valstybės narės jau buvo priėmusios prekybą produktais iš ruonių reglamentuojančius teisės aktus, o trečioji valstybė rengėsi tai daryti. Taip pat jie teigia, kad Komisijos teiginio, jog „negalima atmesti galimybės, kad ateityje panašių iniciatyvų galėtų imtis kitos valstybės narės“, neužtenka įrodyti, kad kliudoma veikti vidaus rinkai.

50 Pirma, kiek tai susiję su pastaruoju teiginiu, kuris grindžiamas pagrindinio reglamento pasiūlymu, užtenka pabrėžti, kad jis nebuvo pakartotas pagrindiniame reglamente, iš kurio teksto matyti, kad per juos skyrusį laiko tarpą situacija pasikeitė. Pagrindinio reglamento 5 ir 6 konstatuojamosiose dalyse nurodyta, kad „kelios“ valstybės narės priėmė arba ketina priimti teisės aktus, kuriais būtų reglamentuojama prekyba produktais iš ruonių, tačiau kitose valstybėse narėse prekyba šiais produktais neribojama. Šiuo atžvilgiu Komisija nurodė, kad pagrindinio reglamento priėmimo momentu su produktais iš ruonių susiję draudimai buvo taikomi trijose valstybėse narėse, dar viena valstybė narė buvo nustačiusi draudimą, kuris dar nebuvo įsigaliojęs, kitos dvi valstybės narės paskelbė ir Komisijai perdavė su draudimais susijusių teisės aktų projektus ir dar trys valstybės narės pranešė apie ketinimą, nesant Sąjungos nustatytų priemonių, taip pat taikyti draudimus.

51 Antra, nepaisant tikslaus valstybių narių, kurios pagrindinio reglamento priėmimo momentu buvo priėmusios šiuo klausimu teisės aktus ar aiškiai išreiškusios ketinimą tai padaryti, skaičiaus, reikia konstatuoti, kad šios skirtingos priemonės galėjo kliudyti laisvam produktų iš ruonių judėjimui. Tokiomis aplinkybėmis tai, kad konkrečioje srityje minimalus valstybių narių skaičius jau buvo priėmęs teisės aktus ar ketino tai padaryti, negali būti lemiamas kriterijus, kiek tai susiję su galimybe priimti derinimo priemonę Sąjungos lygmeniu (šiuo klausimu žr. šio sprendimo 31 punkte minėtų sprendimų *Swedish Match* 37 punktą ir *Arnold André* 38 punktą).

52 Todėl konstatuotina, kad nagrinėjamu atveju Sąjungos teisės aktų leidėjas padarė teisingą išvadą, jog nesant veiksmų Sąjungos lygmeniu galima buvo tikėtis, kad, atsižvelgiant į tai, jog valstybės narės priims naujas taisykles, kuriose atsispindės didėjantis piliečių ir vartotojų susirūpinimas ruonių gerove, atsiras prekybos produktais, kuriuose yra ar gali būti produktų iš ruonių, kliūčių (šiuo klausimu žr. šio sprendimo 31 punkte minėto Sprendimo *Swedish Match* 39 punktą); galbūt tokios kliūtys jau net egzistuoja.

53 Ieškovai taip pat teigia, kad byloje, kur priimtas šio sprendimo 31 punkte minėtas Sprendimas *Swedish Match*, lemiamas elementas, į kurį atsižvelgė Teisingumo Teismas, buvo aplinkybė, kad tabako gaminių rinka buvo rinka, kurioje valstybių narių tarpusavio prekyba buvo santykinai didelės apimties. Vis dėlto taip nėra prekybos produktais iš ruonių atveju, ypač kiek tai susiję su valstybių narių, kurios jau priėmė teisės aktus šioje srityje, tarpusavio prekyba.

54 Šiuo atžvilgiu primintina, kad Teisingumo Teismas jau yra nusprendęs, jog rėmimasis EB 95 straipsniu, kaip teisiniu pagrindu, nereikalauja realaus ryšio su laisvu judėjimu tarp valstybių narių kiekvienoje situacijoje, numatytoje remiantis šiuo pagrindu priimtame teisės akte. Kaip yra pabrėžęs Teisingumo Teismas, siekiant pagrįsti rėmimąsi EB 95 straipsniu, kaip teisiniu pagrindu, svarbu, kad šiuo pagrindu priimtu teisės aktu iš tikrųjų būtų siekiama pagerinti vidaus rinkos sukūrimo ir veikimo sąlygas (žr. 2006 m. gruodžio 12 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Vokietija prieš Parlamentą ir Tarybą*, C-380/03, Rink. p. I-11573, 80 punktą ir jame nurodytą teismo praktiką).

55 Bet kuriuo atveju ieškovų argumentui negalima pritarti. Dėl jų teiginio, kad produktų iš ruonių gamyba Sąjungoje yra nedidelės apimties, pažymėtina, kad tokios gamybos mastas negali būti naudingas nustatant prekybos atitinkamais produktais tarp valstybių narių mastą, nes tam reikia atsižvelgti ir į prekybą į Sąjungą importuotais produktais.

56 Be to, reikia nurodyti, kad pagal pagrindinio reglamento 7 ir 8 konstatuojamąsias dalis skirtingos nacionalinės teisės nuostatos gali dar labiau paskatinti „vartotojus nepirkti produktų, kurie pagaminti ne iš ruonių, bet kuriuos nelengva atskirti nuo panašių iš ruonių pagamintų produktų, arba produktų, kuriuose gali būti iš ruonių gautų, bet nelengvai atpažįstamų elementų arba sudėtinių dalių, pvz., kailių, „Omega-3“ kapsulių, taukų ir odos gaminių“. Iš tiesų, kaip nurodyta šio sprendimo 47 punkte, laikytina, kad minėtame reglamente numatytomis suderinimo priemonėmis siekiama užkirsti kelią atitinkamų produktų, įskaitant ruonių produktams lygiaverčius arba juos galinčius pakeisti produktus, vidaus rinkos sutrikdymui. Kaip matyti iš pagrindinio reglamento 2 straipsnyje ir šio reglamento 3 konstatuojamojoje dalyje pateikto produkto iš ruonio apibrėžimo, produktai iš ruonių ir produktai, nors pagaminti ne iš ruonių, tačiau labai panašūs į produktus iš ruonių arba turintys iš ruonių gautų sudėtinių dalių, yra labai įvairūs ir tarp jų yra plačiai vartojamų produktų, o prekyba jais tarp valstybių narių nebūtinai yra nedidelio masto.

57 Tokiomis aplinkybėmis ieškovų teiginiui, kad reikia atsižvelgti tik į teisės aktus šioje srityje priėmusių valstybių narių tarpusavio prekybą, taip pat negalima pritarti. Iš tiesų produktų, kurie yra derinimo priemonės objektas, apibrėžimas yra platus, todėl akivaizdu, kad prekyba jais daro įtaką visoms valstybėms narėms.

58 Remiantis visu tuo, kas išdėstyta, darytina išvada, kad jau egzistuojantys ir, tikėtina, dar padidėsiantys nacionalinės teisės nuostatų, reglamentuojančių prekybą produktais iš ruonių, skirtumai pateisino tai, kad Sąjungos teisės aktų leidėjas imtųsi veiksmų remdamasis EB 95 straipsniu.

59 Antra, remiantis šia išvada reikia nustatyti, ar pagrindiniu reglamentu, visų pirma jo 1, 3 ir 4 straipsniais, iš tiesų siekiama pagerinti vidaus rinkos sukūrimą ir veikimą.

60 Pagrindinio reglamento 1 straipsnyje nurodyta, kad šiame reglamente „nustatomos suderintos taisyklės dėl produktų iš ruonių pateikimo į rinką“. Be to, iš šio reglamento 15 konstatuojamosios dalies matyti, kad juo „nedaromas poveikis kitoms ruonių medžioklę reglamentuojančioms Bendrijos arba nacionalinėms taisyklėms“.

61 Pagrindinio reglamento 3 straipsnio 1 dalyje numatyta, kad „pateikti į rinką produktus iš ruonių leidžiama tik tada, kai jie pagaminti iš ruonių, kuriuos tradiciškai medžioja inuitų ir kitos čiabuvių bendruomenės pragyvenimo tikslais [ir kad] šios sąlygos taikomos importuojamiems produktams jų importo metu ar importo vietoje“.

62 Taip pat pabrėžtina, kad siekdamas užtikrinti, jog produktai, kuriuos pagal pagrindinio reglamento 3 straipsnio 1 dalį leidžiama pateikti į rinką, ir visi produktai, kurie pagaminti ne iš ruonių, bet negali būti lengvai atskirti nuo panašių iš ruonių pagamintų prekių, ar produktai, kuriuose gali būti iš ruonių gautų, bet nelengvai atpažįstamų elementų ar sudėtinių dalių, galėtų laisvai judėti Sąjungos vidaus rinkoje, pagrindinio reglamento 4 straipsnyje teisės aktų leidėjas numatė, kad „valstybės narės netrukdo pateikti į rinką produktus iš ruonių, kurie atitinka <...> [pagrindinį] reglamentą“. Laikytina, kad šia teisės nuostata pagrindiniam reglamentui suteikiamas visiškas veiksmingumas, kiek tai susiję su juo siekiamu tikslu pagerinti vidaus rinkos veikimo sąlygas. Iš tiesų šiuo straipsniu valstybėms narėms draudžiama kliudyti laisvam visų tokiu produktų rūšių judėjimui Sąjungoje, be kita ko, nustatant griežtesnes teisės nuostatas, kurias šios valstybės narės galėtų laikyti būtinomis siekiant užtikrinti gyvūnų gerovę arba nuraminti vartotojus. Taigi pagrindinio reglamento 4 straipsnyje išreiškiamas šio reglamento 1 straipsnyje nurodytas tikslas.

63 Galiausiai reikia atmesti ieškovų argumentą, kad 1983 m. kovo 28 d. Tarybos direktyva 83/129/EEB dėl tam tikrų ruoniukų kailių ir iš jų pagamintų produktų importavimo į valstybes nares (OL L 91, p. 30; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 15 sk., 1 t., p. 208) grindžiama motyvais, kurie yra bent jau panašūs į pagrindinio reglamento motyvus, nors ši direktyva priimta remiantis EEB 235 straipsniu, tapusiu EB 308 straipsniu, o vėliau – SESV 352 straipsniu. Pagal teismo praktiką teisės akto teisinį pagrindą reikia nustatyti atsižvelgiant į jo tikrąjį tikslą ir turinį, o ne į teisinį pagrindą, taikytą priimant kitus Sąjungos aktus, kurie kartais turi panašių požymių (žr. 2009 m. rugsėjo 8 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Komisija prieš Parlamentą ir Tarybą*, C-411/06, Rink. p. I-7585, 77 punktą ir jame nurodytą teismo praktiką). Bet kuriuo atveju atrodo, kad šia direktyva, priimta remiantis EEB sutartimi, siekiama tikslų, kurie skiriasi nuo pagrindiniu reglamentu siekiamo tikslo.

64 Iš to, kas išdėstyta, matyti, kad pagrindiniu reglamentu iš tiesų siekiama pagerinti vidaus rinkos veikimo sąlygas, todėl jis galėjo būti priimtas remiantis EB 95 straipsniu.

65 Pateikdami antrąjį kaltinimą, kuris yra papildomas, ieškovai tvirtina, kad EB 95 straipsnis nėra pakankamas teisinis pagrindas pagrindiniam reglamentui priimti, nes, jų teigimu, numatytas draudimas iš esmės daro įtaką prekybai su trečiosiomis valstybėmis, todėl reikėjo remtis ir EB 133 straipsniu. Jie primena, kad pagrindinio reglamento pasiūlyme buvo daroma nuoroda į abi teisės nuostatas, ir teigia, kad tarp šio pasiūlymo ir galiausiai priimto teksto esantys skirtumai nepateisina rėmimosi tik EB 95 straipsniu. Draudimas teikti į rinką aptariamus produktus, kurie daugiausia gaminami už Sąjungos ribų, faktiškai reiškia importo draudimą.

66 Iš nusistovėjusios teismo praktikos matyti, kad jeigu išanalizavus Sąjungos teisės aktą paaiškėja, jog juo siekiama dviejų tikslų arba jis turi dvi sudedamąsias dalis, ir jei viena iš jų laikytina pagrindine ar dominuojančia, o kita – tik papildoma, teisės aktas turi būti grindžiamas tik vienu teisiniu pagrindu – tuo, kurio reikalauja tikslas arba pagrindinė ar dominuojanti sudedamoji dalis (šio sprendimo 41 punkte minėto Sprendimo *British American Tobacco (Investments) ir Imperial Tobacco* 94 punktas).

67 Tačiau išimtiniais atvejais, jei nustatoma, kad nagrinėjamu teisės aktu tuo pačiu metu siekiama kelių tikslų arba kad jį sudaro kelios neatskiriamos sudėtinės dalys, iš kurių nė viena nėra mažiau svarbi ir netiesioginė, palyginti su kita, toks teisės aktas turi būti grindžiamas atitinkamais skirtingais teisiniais pagrindais (žr. šio sprendimo 63 punkte minėto Sprendimo *Komisija prieš Parlamentą ir Tarybą* 47 punktą ir jame nurodytą teismo praktiką).

68 Taigi reikia išnagrinėti, ar pagrindiniu reglamentu įgyvendinamas ir bendros prekybos politikos tikslas ir ar jame yra prie šios politikos priskiriamų sudėtinių dalių, kurios neatskiriamai susijusios su sudėtinėmis dalimis, skirtomis pagerinti vidaus rinkos veikimą, ir yra tokios svarbios, kad šis teisės aktas turėjo būti grindžiamas dviem teisiniais pagrindais.

69 Šiuo atžvilgiu pirmiausia reikia pabrėžti, kad, priešingai nei pagrindinio reglamento pasiūlyme, pačiame reglamente savaime nedraudžiamas produktų iš ruonių importas, pervežimas ar eksportas. Iš tiesų minėto reglamento 3 straipsnio 1 dalyje draudžiama tik pateikti tokius produktus į rinką ir patikslinama, kad, kiek tai susiję su importuotais produktais, toks draudimas turi būti taikomas importo metu arba importo vietoje – taip siekiama veiksmingumo, kaip tai matyti iš to paties reglamento 10 konstatuojamosios dalies. Šiuo atžvilgiu pagrindinio reglamento 2 straipsnio 5 dalyje importas apibrėžiamas kaip „prekių įvežimas bet kokiu būdu į Bendrijos muitų teritoriją“.

70 Taigi importuoti produktus iš ruonių draudžiama tik tais atvejais, kai tokie produktai skirti pateikti į Sąjungos rinką. Be to, reikia, kaip tai daro Komisija, pabrėžti, kad pagrindiniame reglamente nustatytas draudimas pateikti į rinką produktus iš ruonių nereiškia, kad šių produktų Sąjungoje negalima įvežti, sandėliuoti, perdirbti ar gaminti, kai jie skirti eksportuoti ir Sąjungos rinkoje niekada nebuvo išleisti į laisvą apyvartą. Taip pat pagrindinio reglamento 3 straipsnio 2 dalyje numatyta, kad, pirma, importuoti produktus iš ruonių leidžiama tais atvejais, kai importas yra atsitiktinis ir importuojamos tik asmeninėms, o ne komercinėms reikmėms skirtos prekės, ir kad, antra, pateikti į rinką produktus iš ruonių nesiekiant pelno taip pat leidžiama tais atvejais, kai jie gaunami vykdant nacionalinės teisės aktais reguliuojamą medžioklę siekiant vienintelio tikslo – užtikrinti tvarų jūrų išteklių valdymą. Galiausiai draudimas pateikti produktus į rinką apima ir produktus iš ruonių, kurių kilmės šalis yra valstybė narė, nors akivaizdu, kad tokie produktai sudaro nedidelę dalį.

71 Remiantis tuo darytina išvada, kad importo draudimas iš tiesų numatytas siekiant sukliudyti pateikti į rinką produktus iš ruonių ir pasitelkiant šią priemonę pasiekti vienintelį pagrindinio reglamento tikslą – pagerinti vidaus rinkos veikimą. Tokiomis aplinkybėmis šio reglamento poveikis išorės prekybai yra tik antraeilis.

72 Todėl vienintelis tikslas, kurio siekiama pagrindiniu reglamentu, būtent jo 3 straipsnio 1 dalies paskutiniu sakiniu, yra užtikrinti priemonių, skirtų pagerinti vidaus rinkos veikimą, veiksmingumą ir kartu juo nesiekiama tikslo, susijusio su bendros prekybos politikos įgyvendinimu. Atsižvelgiant į šią išvadą ir šio sprendimo 66 ir 67 punktuose nurodytą teismo praktiką reikia konstatuoti, kad pagrindinis reglamentas negalėjo būti priimtas remiantis ir EB 95, ir 133 straipsniais.

73 Bet kuriuo atveju šiuo klausimu primintina, kad šio sprendimo 41 punkte minėto Sprendimo *British American Tobacco (Investments)* ir *Imperial Tobacco* 98 punkte Teisingumo Teismas nurodė, jog nagrinėtu atveju klaidinga nuoroda į EB 133 straipsnį kaip antrą ginčytos direktyvos teisinį pagrindą *per se* nereiškė, kad direktyva negalioja. Teisingumo Teismas nusprendė, kad tokia klaida Sąjungos

teisės akto nuorodose yra tik formalus trūkumas, nebent dėl jos buvo pažeista procedūra, taikoma priimant šį teisės aktą (žr. šio sprendimo 31 punkte minėto Sprendimo *Swedish Match* 44 punktą ir jame nurodytą teismo praktiką).

74 Tokios pačios pozicijos pagal analogiją reikia laikytis ir nagrinėjamu atveju. Būtent pabrėžtina, kad pagal EB 95 ir 133 straipsnius Taryboje balsuojama laikantis tos pačios tvarkos.

75 EB 95 straipsnio 1 dalyje numatyta, kad jos pagrindu priemonės priimamos pagal EB 251 straipsnyje numatytą bendro sprendimo procedūrą, pasikonsultavus su Ekonomikos ir socialinių reikalų komitetu. Primintina, kad pagal EB 251 straipsnyje numatytą bendro sprendimo procedūrą paprastai reikia kvalifikuotosios Tarybos balsų daugumos, išskyrus atvejį, kai ji ketina patvirtinti Parlamento pateiktus jos bendrosios pozicijos pakeitimus, dėl kurių Komisija pareiškė neigiamą nuomonę – tokiu atveju Taryba turi spręsti vieningai. EB 133 straipsnio 4 dalyje numatyta, kad Taryba, naudodamasi šiuo straipsniu jai suteiktais įgaliojimais, sprendžia kvalifikuotąja balsų dauguma.

76 Taigi rėmimasis dviem teisiniais pagrindais, būtent EB 95 ir 133 straipsniais, neturi jokios įtakos Taryboje taikomoms balsavimo taisyklėms. Be to, pasirėmus tik EB 95 straipsniu Parlamento teisės nebuvo pažeistos, nes šiame straipsnyje daroma aiški nuoroda į EB 251 straipsnyje nustatytą bendro sprendimo procedūrą (pagal analogiją žr. 1991 m. birželio 11 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Komisija prieš Tarybą*, vadinamojo „Titano dioksidas“, C-300/89, Rink. p. I-2867, 17–21 punktus).

77 Šiomis aplinkybėmis darytina išvada, kad net darant prielaidą, jog pagrindinis reglamentas susijęs ir su EB 133 straipsniu, rėmimasis vien EB 95 straipsniu, kaip teisiniu pagrindu, negalėjo pažeisti šio reglamento priėmimo procedūros, todėl dėl šios aplinkybės minėtas reglamentas negali būti negaliojantis (pagal analogiją žr. šio sprendimo 31 punkte minėto Sprendimo *Swedish Match* 43–45 punktus ir šio sprendimo 41 punkte minėto Sprendimo *British American Tobacco (Investments) ir Imperial Tobacco* 106–111 punktus).

78 Taigi pirmą šio ieškinio pagrindo dalį reikia atmesti.

– Dėl antros dalies, susijusios su subsidiarumo ir proporcingumo principų pažeidimu

79 Pirmiausia ieškovai teigia, kad pagrindinis ar net vienintelis pagrindinio reglamento tikslas – gyvūnų gerovės apsauga ir kad šis tikslas nepriskirtinas prie išimtinės Sąjungos kompetencijos. Tačiau, jų tvirtinimu, institucijos neįrodė, dėl ko Sąjungos lygmeniu priimti ruonių gerovei apsaugoti skirti teisės aktai yra tinkamiausi ir būtini.

80 Primintina, kad priimant pagrindinį reglamentą subsidiarumo principas buvo įtvirtintas EB 5 straipsnio antroje pastraipoje; pagal šį straipsnį Sąjunga turėjo imtis veiksmų srityse, kurios nepriklausė jos išimtinei kompetencijai, tik tuomet, kai norimų tikslų valstybės narės negalėjo deramai įgyvendinti, o Sąjunga dėl siūlomo veiksmo masto arba poveikio juos būtų įgyvendinusi geriau. Šis principas buvo detaliau suformuluotas prie EB sutarties pridėtame protokole dėl subsidiarumo ir proporcingumo principų taikymo (OL C 340, 1997, p. 173 (lietuvių k. žr. OL C 321, 2006, p. 308)), kurio 5 punkte taip pat buvo išdėstytos gairės, skirtos nustatyti, ar įvykdytos minėtos sąlygos.

81 Dėl teisėkūros aktų minėto protokolo 6 ir 7 punktuose patikslinta, kad Bendrija priima tik tiek teisėkūros aktų, kiek reikia, ir kad Bendrijos priemonės turėtų suteikti kuo daugiau galimybių priimti nacionalinius sprendimus, kuriais užtikrinama, kad būtų pasiektas priemonės tikslas, ir kurie atitiktų Sutarties reikalavimus.

82 Be to, minėto protokolo 3 punkte patikslinta, kad subsidiarumo principas neleidžia abejoti įgaliojimais, kuriuos Sutartis suteikia Bendrijai, kaip juos aiškina Teisingumo Teismas.

83 Šiuo atžvilgiu pirmiausia reikia atmesti ieškovų argumentus, grindžiamus klaidingu teiginiu, kad pagrindiniu reglamentu siekiama apsaugoti gyvūnų gerovę. Iš tiesų, kaip konstatuota šio sprendimo 64 punkte, minėtu reglamentu siekiama pagerinti vidaus rinkos veikimo sąlygas, kartu atsižvelgiant į gyvūnų gerovės apsaugą.

84 Dėl EB 95 straipsnio Teisingumo Teismas yra nusprendęs, kad subsidiarumo principas taikomas, kai Sąjungos teisės aktų leidėjas remiasi šiuo teisiniu pagrindu, nes ši teisės nuostata jam nesuteikia išimtinės kompetencijos reglamentuoti ekonominės veiklos vidaus rinkoje, o suteikia tik kompetenciją pagerinti jos kūrimo ir veikimo sąlygas, pašalinant laisvo prekių judėjimo ir laisvo paslaugų teikimo kliūtis ar panaikinant konkurencijos iškraipymus (šio sprendimo 41 punkte minėto Sprendimo *British American Tobacco (Investments) ir Imperial Tobacco* 179 punktas).

85 Reikia konstatuoti, kad pagrindiniu reglamentu siekiamo tikslo neįmanoma deramai įgyvendinti imantis veiksmų tik valstybėse narėse; norint jį pasiekti reikia imtis veiksmų Sąjungos lygmeniu, kaip matyti iš skirtingos nacionalinės teisės aktų raidos nagrinėjamu atveju (žr. šio sprendimo 38 ir 39 punktus). Iš to matyti, kad siūlomo veiksmo tikslas galėjo būti geriau įgyvendintas Sąjungos lygmeniu.

86 Kadangi ieškovai nepateikia jokio kito jų argumentus pagrindžiančio teiginio, šiuos argumentus reikia atmesti.

87 Antra, dėl tariamo proporcingumo principo pažeidimo primintina, kad iš nusistovėjusios teismo praktikos matyti, jog šiuo principu reikalaujama, kad Sąjungos institucijų veiksmai neviršytų to, kas tinkama ir būtina nagrinėjamų teisės aktų teisėtiems tikslams pasiekti, todėl, esant galimybei rinktis tarp kelių tinkamų priemonių, reikia taikyti mažiausiai ribojančią, o sukelti nepatogumai neturi būti neproporcingi nurodytiems tikslams (žr. 2011 m. liepos 21 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Etimine*, C-15/10, Rink. p. I-6681, 124 punktą ir jame nurodytą teismo praktiką).

88 Dėl teisminės minėtų sąlygų laikymosi kontrolės Teisingumo Teismas pripažino, kad srityse, kuriose būtina priimti politinius, ekonominius ar socialinius sprendimus ir kuriose privaloma atlikti kompleksinius vertinimus, naudojantis priskirta kompetencija Sąjungos teisės aktų leidėjui suteikiama didelė diskrecija. Todėl nereikia aiškintis, ar tokioje srityje priimta priemonė buvo vienintelė arba geriausia iš galimų, nes tik akivaizdžiai netinkamas tokios priemonės pobūdis kompetentingų institucijų siekiamo tikslo atžvilgiu gali turėti įtakos tokios priemonės teisėtumui (žr. šio sprendimo 28 punkte minėto Sprendimo *Vodafone ir kt.* 52 punktą ir jame nurodytą teismo praktiką).

89 Vis dėlto net turėdamas tokias galias Sąjungos teisės aktų leidėjas privalo savo pasirinkimą pagrįsti objektyviais kriterijais. Be to, vertindamas su įvairiomis galimomis priemonėmis susijusius apribojimus jis privalo išnagrinėti, ar pasirinkta priemone siekiami tikslai gali pateisinti tam tikriems ūkio subjektams sukeliamas net ir sunkias neigiamas ekonomines pasekmes (žr. 28 punkte minėto Sprendimo *Vodafone ir kt.* 53 punktą ir jame nurodytą teismo praktiką).

90 Nagrinėjamu atveju iš pagrindinio reglamento 10–14 konstatuojamųjų dalių matyti, kad šiuo reglamentu siekiama pagerinti aptariamų produktų vidaus rinkos veikimą, kartu atsižvelgiant į gyvūnų gerovės apsaugą ir ypatingą inuitų ir kitų čiabuvių bendruomenių padėtį. Be to, palyginus pagrindinio reglamento pasiūlymą ir patį reglamentą matyti, kad teisės aktų leidėjas konkrečiai analizavo padėtį Sąjungoje, dėl kurios reikėjo nustatyti šią priemonę, ir kad jis labai apribojo jos apimtį, palyginti su Komisijos pasiūlymu. Konkrečiai kalbant, pagrindiniame reglamente numatytas tik draudimas pateikti aptariamus produktus į rinką ir įgyvendinamas pasirinkimas nustatyti labai bendro pobūdžio su draudimu susijusią taisyklę, kuriai taikoma iš esmės tik viena išimtis, o pagal pagrindinio reglamento 3 straipsnio 4 dalį Komisijai suteikti įgaliojimai nustatyti tokios išimties įgyvendinimo priemones. Tuo remiantis darytina išvada, kad numatytos priemonės buvo griežtai apribotos tuo, ką teisės aktų leidėjas laikė būtina siekiant panaikinti laisvo nurodytų produktų judėjimo kliūtis.

91 Pirma, ieškovų nurodyti argumentai negali įrodyti, kad pagrindinis reglamentas akivaizdžiai netinkamas norint įgyvendinti siekiamą tikslą.

92 Viena vertus, jie nepateikia daugiau argumentų, kurie pagrįstų jų teiginį, kad pagrindiniame reglamente numatyta su produktais iš ruonių susijusio draudimo priemonė negali prisidėti prie geresnio vidaus rinkos kūrimo. Kita vertus, kaip ir analizuojant tariamą subsidiarumo principo pažeidimą (žr. šio sprendimo 83 punktą), reikia atmesti jų argumentus, grindžiamus klaidingu teiginiu, kad pagrindinio reglamento tikslas – gyvūnų gerovės apsauga.

93 Antra, atmestinas ir ieškovų argumentas, kad pagrindiniu reglamentu viršijama tai, kas būtina pasiekti jo tikslus. Iš tiesų minėto reglamento proporcingumo negalima vertinti atsižvelgiant ne į juo siekiamą tikslą, bet į kitus tikslus.

94 Ieškovų argumentui, kad ženklinimo priemonė būtų mažiau ribojanti ir veiksmingesnė norint įgyvendinti pagrindinio reglamento tikslus, taip pat negalima pritarti.

95 Iš pagrindinio reglamento matyti, kad priemonę, leidžiančią pateikti į rinką produktus iš ruonių, kurie atitinka su gyvūnų gerove susijusius reikalavimus ir būtent ženklinimo priemonę, teisės aktų leidėjas išnagrinėjo ir atmetė. Šiuo atžvilgiu minėto reglamento 11 ir 12 konstatuojamosiose dalyse nurodyta, kad „Europos maisto saugos tarnyba 2007 m. gruodžio 6 d. padarė išvadą, kad nors ruonius būtų galima žudyti ir lupti jų kailius nesukeliant jiems nereikalingo skausmo, kančių, baimės ar kitų formų kentėjimo, atsižvelgiant į ruonių medžioklės sąlygas neįmanoma nuosekliai tikrinti ir kontroliuoti, ar medžiotojai laikosi gyvūnų gerovės reikalavimų, arba, jeigu ir įmanoma, labai sunku efektyviai tai padaryti“ ir kad „aišku, [jog] taikant kitų formų suderintas taisykles, pavyzdžiui ženklinimo reikalavimus, nebūtų pasiektas toks pats rezultatas[;] be to, nustačius reikalavimą gamintojams, platintojams arba mažmenininkams ženklinti produktus, kurių dalis arba kurie visi gauti iš ruonių, šiems ekonominės veiklos vykdytojams būtų užkraunama didelė našta ir šis ženklinimas būtų neproporcingai brangus tais atvejais, kai produktai iš ruonių sudaro tik nedidelę atitinkamo produkto dalį, [o] <...> šiame reglamente numatytų priemonių bus lengviau laikytis ir kartu bus atgautas vartotojų pasitikėjimas“.

96 Tuo remiantis darytina išvada, jog išanalizavęs šių priemonių praktinį poveikį teisės aktų leidėjas nusprendė, kad jos nesuteikia galimybės įgyvendinti siekiamo tikslo ir kad bendras draudimas teikti produktus iš ruonių į rinką geriausiai užtikrintų laisvą prekių judėjimą. Nė vienas iš ieškovų pateiktų argumentų negali įrodyti, kad šios išvados klaidingos. Šiuo klausimu pabrėžtina, kad aplinkybė, jog, kaip nurodo ieškovai, nė viena įstaiga dar nebuvo pripažinta pagal ginčijamo reglamento 6 straipsnį ir dabar egzistuoja bendras draudimas teikti produktus į rinką, susijusi ne su pagrindinio reglamento, bet su ginčijamo reglamento galiojimu.

97 Trečia, dėl pagrindinio reglamento proporcingumo, suprantant jį siaurai, ieškovai tvirtina, kad minėtu reglamentu daromas neproporcingas poveikis inuitų bendruomenėms, nes jis turi didelę reikšmę šių bendruomenių išgyvenimui. Su jais susijusi išimtis visiškai neįgyvendinta, nes patys inuitai neprekiauja iš ruonių gautais produktais.

98 Grįsdami šį teiginį ieškovai apsiriboja nuoroda į konkrečius ieškinio punktus. Tačiau reikia pastebėti, kad šiuose punktuose tik aprašomas inuitų bendruomenių gyvenimo būdas, jų vykdoma ruonių medžioklė ir gyvenimo bei išgyvenimo sunkumai. Tik 34 ieškinio punkte kalbama apie priemonės poveikį jų padėčiai ir teigiama, kad dėl ginčijamo reglamento, siejamo su pagrindiniu reglamentu, ir atsižvelgiant į jau pateiktą siaurą jo aiškinimą, didelės produktų iš ruonių eksporto į Sąjungą dalies nebeliks, todėl bus padaryta didelė žala iš ruonių gautų inuitų produktų eksportui į Sąjungą. Jie daro išvadą, kad, tikėtina, dėl ginčijamo reglamento išnyks svarbi rinka ir su ja susijusi infrastruktūra. Per teismo posėdį ieškovai taip pat nurodė, kad inuitai turi tik vieną pasirinkimą, būtent remtis komercinėmis įmonėmis ir jų infrastruktūra, taip pat patirti sunkumų, susijusių su ginčijama pripažintų

įstaigų, išduodančių leidimus dėl produktų iš ruonių, kuriuos leidžiama pateikti į Sąjungos rinką, sistema. Tačiau šie teiginiai, kurie apskritai vertinant yra labai bendri ir neišplėtoti, neįrodo, kad inuitų bendruomenės patiria žalą, neproporcingą pagrindiniu reglamentu siekiamam tikslui.

99 Trečia, kalbant apie kritiką dėl pasirinktos priemonės, t. y. reglamento, primintina, kad protokolo dėl subsidiarumo ir proporcingumo principų taikymo 6 punkte buvo numatyta, kad „jeigu kitos sąlygos yra vienodos, pirmenybė teikiama direktyvoms, o ne reglamentams“.

100 Šią teisės nuostatą reikia aiškinti atsižvelgiant į jos kontekstą, būtent į protokolo dėl subsidiarumo ir proporcingumo principų taikymo minėto 6 punkto pirmąjį sakinį, kur numatyta, kad Sąjungos veiklos forma turi būti kuo paprastesnė, kiek tai leidžia tinkamai pasiekti priemonės tikslą ir veiksmingai ją įgyvendinti. Taigi, šioje teisės nuostatoje numačius, kad „jeigu kitos sąlygos yra vienodos“, pirmenybė teiktina direktyvoms, ja teisės aktų leidėjui palikta diskrecija pasirinkti nustatytiną priemonę.

101 Pagrindinio reglamento pasiūlymo 13 puslapyje Komisija nurodė, kad kitos priemonės nei reglamentas nebūtų buvusios tinkamos, nes, be kita ko, direktyvai būtinos nacionalinės įgyvendinimo priemonės ir padidėja skirtingo jos taikymo rizika, taip pat reikia užtikrinti vienodą galimų nuo taikomų prekybos draudimų leidžiančių nukrypti nuostatų taikymą.

102 Atsižvelgiant į pagrindiniame reglamente numatytą priemonę, kurią iš esmės sudaro draudimas su viena nukrypti leidžiančia nuostata ir dviem išimtimis ir kurią numačius reikėjo nustatyti ją Sąjungos lygmeniu įgyvendinančias priemones, darytina išvada, kad Sąjungos teisės aktų leidėjas laikėsi šių reikalavimų ir kad nebuvo įrodyta, jog direktyva būtų labiau tikusi. Be to, pagrindiniame reglamente nustačius bendrą taisyklę, taikomą praėjus dvidešimčiai dienų po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*, o 8 straipsnyje nurodžius, kad šio reglamento 3 straipsnis, kur išdėstyta priemonės esmė, taikomas nuo 2010 m. rugpjūčio 20 d., minėtu reglamentu užtikrintas greitas draudimo principo įsigaliojimas, o Komisijai palikta laiko, reikalingo priimti jį įgyvendinančias priemones.

103 Todėl antrą šio ieškinio pagrindo dalį taip pat reikia atmesti.

– Dėl trečios dalies, susijusios su pagrindinių teisių pažeidimu

104 Ieškovų teigimu, pagrindiniu reglamentu pažeidžiamas 1950 m. lapkričio 4 d. Romoje pasirašytos Europos žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos (toliau – EŽTK) papildomo protokolo Nr. 1 1 straipsnis ir EŽTK 8 straipsnis, aiškinamas kartu su jos 9 ir 10 straipsniais ir atsižvelgiant į tai, kaip jis aiškinamas Teisingumo Teismo praktikoje, taip pat jų pagrindinė teisė būti išklausytiems. Šias teises reikia aiškinti atsižvelgiant ir į teisės nuostatas, susijusias su tarptautinėje teisėje vietos gyventojams suteikiama apsauga, konkrečiai numatyta 2007 m. rugsėjo 13 d. priimtos Jungtinių Tautų deklaracijos dėl vietos gyventojų teisių 19 straipsnyje.

105 Pirmiausia pažymėtina, kad apsauga, kuri teikiama pagal ieškovų nurodytus EŽTK straipsnius, Sąjungos teisėje užtikrinama atitinkamai Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos (OL C 83, 2010, p. 389) 17, 7, 10 ir 11 straipsniais. Todėl reikia remtis tik pastarosiomis teisės nuostatomis (šiuo klausimu žr. 2011 m. gruodžio 8 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Chalkor prieš Komisiją*, C-386/10 P, Rink. p. I-13085, 51 punktą).

106 Pirmiausia ieškovai tvirtina, kad pagrindiniame reglamente neatsižvelgiama į jų teisę į nuosavybę, nes minėtas reglamentas daro poveikį ieškovų teisei Sąjungoje komerciniais tikslais naudoti produktus iš ruonių (iš to jie gauna nemažai pajamų), taigi ir inuitų tautos sveikatai ir gerovei. Toks ieškovų naudojimosi teise į nuosavybę apribojimas pateisinamas tik tuo atveju, jeigu jis proporcingas siekiamam

tikslui. Ieškovai teigia, kad jiems taikytinos 2008 m. rugsėjo 3 d. Teisingumo Teismo sprendime *Kadi ir Al Barakaat International Foundation prieš Tarybą ir Komisiją* (C-402/05 P ir C-415/05 P, Rink. p. I-6351) padarytos išvados, nes šis draudimas labai apriboja naudojimąsi jų teise į nuosavybę.

107 Visų pirma reikia pastebėti, kad šios bylos faktinės aplinkybės labai skiriasi nuo faktinių aplinkybių byloje, kurioje priimtas šio sprendimo 106 punkte minėtas Sprendimas *Kadi ir Al Barakaat International Foundation prieš Tarybą ir Komisiją*, susijęs su lėšų įšaldymo priemone, dėl kurios Teisingumo Teismas nusprendė, kad net jeigu ši priemonė yra apsaugos priemonė, kuria iš šių asmenų neatimama nuosavybė, neabejotina, kad ji apriboja ieškovo toje byloje naudojimąsi teise į nuosavybę, ir šis apribojimas, be to, laikytinas žymiu, atsižvelgiant į bendrą įšaldymo priemonės apimtį ir datą, nuo kurios ji jam taikoma. Šioje byloje ieškovai iš esmės nurodo, kad pažeidžiama jų teisė į nuosavybę, kiek tai susiję su sugautais ruoniais.

108 Primintina, kad pagrindiniu reglamentu nedraudžiama pateikti į rinką produktų iš ruonių, kai jie pagaminti iš ruonių, kuriuos tradiciškai medžioja inuitų ir kitos čiabuvių bendruomenės pragyvenimo tikslais. Ieškovai tvirtina, kad ši teisės nuostata prilygsta „tuščiam kiautui“. Vis dėlto net darant prielaidą, kad šio sprendimo 106 punkte minėtame Sprendime *Kadi ir Al Barakaat International Foundation prieš Tarybą ir Komisiją* padarytas išvadas galima būtų taikyti šioje byloje, ieškovai nepateikia įrodymų, iš kurių būtų matyti, kad dėl šios vienos pagrindinio reglamento nuostatos pažeidžiama jų teisė į nuosavybę. Kaip nurodyta šio sprendimo 98 punkte, ieškinio punktuose, kuriuos nurodo ieškovai, pateikti paaiškinimai šiuo klausimu negali būti naudingi.

109 Be to, ieškovų kilmė labai skirtinga ir dauguma iš jų nėra inuitų bendruomenių nariai, todėl jie turėjo įrodyti jų teisei į nuosavybę daromą poveikį pagal skirtingas kategorijas, kurioms priklauso. Šiuo atžvilgiu primintina, kad Teisingumo Teismas yra nurodęs, jog teise į nuosavybę suteiktos garantijos negali būti taikomos vien komercinių interesų ar galimybių apsaugai, kurių kintantis pobūdis yra ekonominės veiklos esmės dalis (šiuo klausimu žr. 2008 m. rugsėjo 9 d. Teisingumo Teismo sprendimo *FIAMM ir kt. prieš Tarybą ir Komisiją*, C-120/06 P ir C-121/06 P, Rink. p. I-6513, 185 punktą). Todėl ieškovų argumentams šiuo klausimu negalima pritarti.

110 Antra, dėl tariamo teisės būti išklausytiems pažeidimo ieškovai teigia, kad teismo praktikoje numatyta, jog labai apribojant asmens teisę į nuosavybę per procedūras atitinkamam asmeniui turi būti suteikta tinkama galimybė pateikti savo argumentus kompetentingoms valdžios institucijoms. Be to, šią teisę reikia aiškinti atsižvelgiant į Jungtinių Tautų deklaracijos dėl vietos gyventojų teisių 19 straipsnį.

111 Šiems argumentams negalima pritarti. Pirmiausia, kiek tai susiję su teise būti išklausytam prieš apribojant turimą teisę į nuosavybę, primintina, kad ieškovai neįrodė, jog būtų padarytas koks nors jų teisės į nuosavybę pažeidimas (žr. šio sprendimo 106–109 punktus).

112 Taip pat primintina, kad Sąjungos kompetencija turi būti įgyvendinama laikantis tarptautinės teisės, o Teisingumo Teismas, be to, yra nurodęs, kad neperžengiant kompetencijos ribų priimtas teisės aktas turi būti aiškinamas ir jo taikymo sritis nustatoma atsižvelgiant į atitinkamas tarptautinės teisės normas (žr. šio sprendimo 106 punkte minėto Sprendimo *Kadi ir Al Barakaat International Foundation prieš Tarybą ir Komisiją* 291 punktą ir jame nurodytą teismo praktiką). Tačiau ieškovai remiasi deklaracija, o ji neturi privalomosios galios, kokią turi sutartis. Negalima manyti, kad šia deklaracija inuitams galėtų būti suteiktos savarankiškos papildomos teisės, palyginti su numatytomis Sąjungos teisėje.

113 Šiuo klausimu primintina, kad pagal teismo praktiką, vykstant Sąjungos teisės akto priėmimo procedūrai pagal kurį nors Sutarties straipsnį, vieninteliai su konsultavimusi susiję Sąjungos teisės aktų leidėjui tenkantys įpareigojimai nustatyti tame straipsnyje (1999 m. spalio 14 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Atlanta prieš Europos Bendriją*, C-104/97 P, Rink. p. I-6983, 38 punktas). Tačiau EB 95 straipsnyje teisės aktų leidėjui nenustatytas joks specialus įpareigojimas konsultuotis su ieškovais.

114 Bet kuriuo atveju Komisija, palaikoma Parlamento ir Tarybos, tvirtina, kad rengiant tiek pagrindinį reglamentą, tiek taikymo priemones su inuitų bendruomenėmis buvo daug ir ne vieną kartą konsultuotasi. Ieškovai ginčija kai kurių nurodytų susitikimų svarbą ir naudą. Tačiau neginčijama, kad inuitams taikoma išimtis įtraukta po 2009 m. sausio 21 d. susitikimo, kuriame dalyvavo inuitų bendruomenių atstovai.

115 Galiausiai iš pagrindinio reglamento 14 konstatuojamosios dalies matyti, kad Sąjungos teisės aktų leidėjas tikrai atsižvelgė į ypatingą inuitų bendruomenių padėtį, kaip antai nurodyta Jungtinių Tautų deklaracijoje dėl vietos gyventojų teisių, ir kad dėl šios priežasties nuspręsta, jog reikia leisti išimtį produktams, gautiems iš tradicinės inuitų pragyvenimo tikslais vykdomos medžioklės.

116 Trečia, ieškovų teigimu, priimdamas pagrindinį reglamentą teisės aktų leidėjas nerado tinkamos pusiausvyros, pagal kurią inuitų interesai būtų suderinti su interesais, kurie užtikrinami šiuo reglamentu, turinčiu didelę įtaką ieškovų gyvenimo sąlygomis ir apskritai inuitų tautos gyvenimo sąlygoms.

117 Šiuos argumentus reikia atmesti. Iš tikrųjų ieškovai nepateikia argumentų ar įrodymų, iš kurių būtų matyti, kad, kaip nurodo ieškovai, buvo pažeistas EŽTK 8 straipsnis. Kaip nurodyta šio sprendimo 98 ir 108 punktuose, ieškovų nurodytuose ieškinio punktuose pateikti paaiškinimai šiuo klausimu nesuteikia papildomos informacijos. Kalbant apie EŽTK 9 ir 10 straipsnius bei Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos 10 ir 11 straipsnius, pažymėtina, kad ieškovai pripažįsta, jog pagrindiniu reglamentu šie straipsniai nebuvo tiesiogiai pažeisti.

118 Bet kuriuo atveju naudinga priminti, jog iš pagrindinio reglamento 15 konstatuojamosios dalies matyti, kad jis neturi poveikio nei Sąjungos, nei nacionalinės teisės nuostatoms, reglamentuojančioms ruonių medžioklę, ir kad pagal šio reglamento 3 straipsnio 1 dalį leidžiama pateikti į rinką produktus iš ruonių, gautų iš tradicinės inuitų ir kitų čiabuvių bendruomenių pragyvenimo tikslais vykdomos medžioklės.

119 Todėl reikia atmesti trečią šio ieškinio pagrindo dalį, taigi ir visą ieškinio pagrindą.

Dėl ieškinio antrojo pagrindo, susijusio su piktnaudžiavimu įgaliojimais

120 Pateikdami šį papildomą ieškinio pagrindą ieškovai tvirtina, kad Komisija savo įgaliojimais naudojosi ne tuo tikslu, kuriam šie įgaliojimai jai suteikti. Užuot nustačiusi veiksmingą inuitams taikomą išimtį, Komisija savo veiksmais siekė blokuoti bet kokį produktų iš ruonių, įskaitant iš inuitų vykdomos medžioklės gautus produktus, pateikimą į Sąjungos rinką.

121 Kaip ne kartą yra nusprendęs Teisingumo Teismas, teisės aktas laikomas priimtu piktnaudžiaujant įgaliojimais tik jei remiantis objektyviais, tinkamais ir neprieštaringais duomenimis paaiškėja, kad jis buvo priimtas tik ar bent jau iš esmės siekiant kitų nei nurodyti tikslų arba norint konkrečiu atveju išvengti Sutartyje numatytos specialios procedūros (1990 m. lapkričio 13 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Fedesa ir kt.*, C-331/88, Rink. p. I-4023, 24 punktas ir 2001 m. lapkričio 22 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Nyderlandai prieš Tarybą*, C-110/97, Rink. p. I-8763, 137 punktas).

122 Svarbios ginčijamo reglamento konstatuojamosios dalys suformuluotos taip:

„(1) [Pagrindiniu reglamentu] leidžiama pateikti į rinką produktus iš ruonių, kuriuos tradiciškai medžioja inuitų ir kitos čiabuvių bendruomenės ir kurie turi reikšmės jų pragyvenimui <...>

(2) Todėl siekiant vienodo [pagrindinio reglamento] taikymo, būtina nustatyti išsamius reikalavimus, taikomus tokių produktų iš ruonių importui, ir pateikimo į Sąjungos rinką sąlygas.

(3) Produktus iš ruonių, kuriuos tradiciškai medžioja inuitų ir kitos čiabuvių bendruomenės pragyvenimo tikslais, turėtų būti leidžiama pateikti į rinką, jei tokia medžioklė yra bendruomenės kultūros paveldo dalis ir jei produktai iš ruonių yra bent iš dalies sunaudojami, suvartojami ar perdirbami pačiose bendruomenėse pagal jų tradicijas.

<...>

(5) Atsižvelgiant į šią išskirtinę situaciją, reikėtų sukurti veiksmingą sistemą siekiant tinkamai patikrinti šių reikalavimų laikymąsi. Ta sistema neturėtų riboti prekybos daugiau negu būtina.

<...>

(12) Kadangi šiuo reglamentu nustatomos nuo 2010 m. rugpjūčio 20 d. įsigaliosiančio [pagrindinio reglamento] 3 straipsnio įgyvendinimo taisyklės, jis turėtų įsigalioti skubiai.“

123 Pagal ginčijamo reglamento 3 straipsnį:

„1. Produktai iš ruonių, sumedžiotų inuitų arba kitų čiabuvių bendruomenių, gali būti pateikiami į rinką tik jei galima nustatyti, kad jie gauti sumedžiojus ruonius pagal visas toliau nustatytas sąlygas:

a) ruonių medžioklę vykdo inuitų arba kitų čiabuvių bendruomenės, ir ruonių medžioklės tradicija egzistuoja toje bendruomenėje ir geografiniame regione;

b) iš ruonių medžioklės gaunami produktai bent iš dalies sunaudojami, suvartojami arba perdirbami tose bendruomenėse pagal jų tradicijas;

c) ruonių medžioklė padeda bendruomenei pragyventi.

2. Tuo metu, kai produktas iš ruonių pateikiamas į rinką, prie jo turi būti pridėta 7 straipsnio 1 dalyje nurodyta pažyma.“

124 Pagal ginčijamo sprendimo 6 ir 7 straipsnius pažymas, kuriomis patvirtinama, kad produktai iš ruonių tenkina nustatytas sąlygas, išduota „pripažintos įstaigos“.

125 Galiausiai šio reglamento 12 straipsnyje numatyta, kad šis reglamentas įsigalioja trečią dieną nuo jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

126 Ieškovai remiasi dviem argumentų grupėmis. Pirma, ginčijamas reglamentas priimtas ne per protingą terminą prieš pradedant taikyti produktų pateikimo į rinką draudimą. Komisija vėlavo parengti „inuitų išimties“ įgyvendinimo priemonę.

127 Antra, ginčijamu reglamentu, kokį priėmė ir kaip jį aiškino Komisija, panaikinamas bet koks „inuitų išimties“ praktinis veiksmingumas. Konkrečiai kalbant, pažeidžiant šį straipsnį ginčijamu reglamentu draudžiama į Sąjungos rinką pateikti iš inuitų bendruomenių vykdomos tradicinės medžioklės gautus produktus iš ruonių, kuriuos vėliau perdirba arba parduoda ne inuitų bendruomenės.

128 Reikia konstatuoti, kad nė vienas iš šių teiginių, kurių dauguma neparemti argumentais, negali įrodyti, kad nagrinėjamu atveju Komisija savo įgaliojimus naudojo kitais tikslais negu ginčijamo reglamento 2 konstatuojamojoje dalyje nurodytas tikslas.

129 Pirma, kalbant apie ginčijamo reglamento priėmimo momentą pabrėžtina, kad jis priimtas 2010 m. rugpjūčio 10 d., paskelbtas 2010 m. rugpjūčio 17 d. ir pagal 12 straipsnį įsigaliojo trečią dieną nuo paskelbimo, t. y. 2010 m. rugpjūčio 20 d., kitaip tariant, tą dieną, nuo kurios pradėta taikyti pagrindinio reglamento 3 straipsnio 1 dalis. Remiantis vien šia aplinkybe negalima manyti, kad

Komisija veikė siekdama sukliudyti įgyvendinti nustatytą tikslą. Be to, Komisijos negalima kaltinti dėl to, kad ji konsultavosi su įvairiais suinteresuotaisiais asmenimis, įskaitant gyvūnų teisių gynimo organizacijas. Ieškovai pateiktose pastabose kritikuoja Komisijos vykdytą konsultavimosi procedūrą, tačiau šios pastabos nėra piktnaudžiavimo įgaliojimais įrodymai. Atvirkščiai, tai, kad Komisija konsultavosi su įvairiais asmenimis, įskaitant inuitų bendruomenių atstovus, gali rodyti tik tai, kad ji iš tikrųjų norėjo gauti visą svarbią su spręstinomis problemomis susijusią informaciją. Be to, Komisija nurodo, o ieškovai to neginčija, kad keli ieškovai dalyvavo 2009 m. lapkričio 18 d. susirinkime, per kurį buvo išdalytas informacinis pranešimas apie numatomą priimti dokumentą ir dėl jo buvo diskutuota, o vėliau jis iškart paskelbtas interneto svetainėje. Be to, 2010 m. birželio 2 d. Komisija interneto svetainėje paskelbė ginčijamo reglamento projektą.

130 Antra, kalbant apie argumentus, kad Komisija draudimą aiškina per plačiai, o išimtis iš šio draudimo – per siaurai, pabrėžtina, kad šiais argumentais ieškovai iš tiesų kritikuoja ginčijamame reglamente numatytų priemonių turinį ir poveikį, kurie, jų teigimu, neatitinka šio reglamento tikslo, iš anksto numatyto pagrindiniame reglamente. Ieškovai tvirtina, kad iš ginčijamo reglamento turinio, kaip jį aiškina Komisija, matyti, jog tikrasis tikslas, kurio siekė Komisija, skyrėsi nuo tikslo, dėl kurio pagrindiniu reglamentu jai buvo suteikti įgaliojimai. Norėdami pagrįsti šiuos teiginius jie pateikia deklaracijas, kuriose atsispindi Komisijos ir nacionalinės valdžios institucijų aiškinimas, kaip nustatytas taisykles taikyti praktiškai. Tačiau nė vienas iš šių argumentų ir bylos medžiaga neleidžia nustatyti, kad priimdama ginčijamą reglamentą Komisija siekė tokio tariamai neigiamo poveikio prekybai aptariamais produktais. Atsižvelgiant į ieškovų argumentus veikiau reikėtų patikrinti, ar pateiktos deklaracijos atitinka pagrindinį reglamentą.

131 Todėl šį ieškinio pagrindą reikia atmesti.

132 Atsižvelgiant į visa tai, kas išdėstyta, prašymą panaikinti ginčijamą reglamentą reikia atmesti, todėl atmestinas ir visas ieškinys.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

133 Pagal Bendrojo Teismo procedūros reglamento 87 straipsnio 2 dalį pralaimėjusiai šaliai nurodoma padengti bylinėjimosi išlaidas, jeigu laimėjusi šalis to reikalavo. Kadangi ieškovai pralaimėjo bylą, jie turi padengti savo bylinėjimosi išlaidas ir Komisijos bylinėjimosi išlaidas pagal jos pateiktus reikalavimus.

134 Pagal to paties reglamento 87 straipsnio 4 dalies pirmą pastraipą Taryba ir Parlamentas padengia savo bylinėjimosi išlaidas.

Remdamasis šiais motyvais,

BENDRASIS TEISMAS (septintoji kolegija)

nusprendžia:

1. **Atmesti ieškinį.**

2. **Nurodyti *Inuit Tapiriit Kanatami*, *Nattivak Hunters and Trappers Association*, *Pangnirtung Hunters' and Trappers' Association*, Jaypootie Moesesie, Allen Kooneeliusie, Toomasie Newkingnak, David Kuptana, Karliin Aariak, *Canadian Seal Marketing Group*, *Ta Ma Su Seal Products, Inc.*, *Fur Institute of Canada*, *NuTan Furs, Inc.*, *GC Rieber Skinn AS*, *Inuit Circumpolar Council Greenland (ICC-Greenland)*, Johannes Egede, *Kalaallit Nunaanni Aalisartut Piniartullu Kattuffiat (KNAPK)*, *William E. Scott & Son*, *Association des***

chasseurs de phoques des Îles-de-la-Madeleine, Hatem Yavuz Deri Sanayi iç Ve Diş Ticaret Ltd Şirketi **ir** ***Northeast Coast Sealers' Co-Operative Society, Ltd*** **padengti savo ir Europos Komisijos patirtas bylinėjimosi išlaidas**.

3. Europos Parlamentas ir Europos Sąjungos Taryba padengia savo bylinėjimosi išlaidas.

Dittrich Wiszniewska-Białecka Prek

Paskelbta 2013 m. balandžio 25 d. viešame posėdyje Liuksemburge.

Parašai.